

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: Sortpack corporation s.r.o.**, se sídlem Hlízov 230, zast. Mgr. Stanislavem Sochořem, advokátem se sídlem Pavelčákova 441/14, Olomouc, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8812/11-1500-807169, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 1. 2013, č. j. 22 Af 135/2012 - 14,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 1. 2013, č. j. 22 Af 135/2012 - 14, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že dne 18. 1. 2013 uhradil na podatelně krajského soudu vyměřený soudní poplatek a téhož dne podal žádost soudu o přiznání osvobození od soudního poplatku. Vzhledem k tomu, že neobdržel žádné rozhodnutí krajského soudu, které by tyto skutečnosti reflektovalo, podal kasační stížnost, v níž navrhl, aby bylo usnesení krajského soudu zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde

o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Přestože stěžovatel důvod pro podání kasační stížnosti nepodřadil ani pod jeden důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s., je možno z obsahu kasační stížnosti seznat, že stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní zákonná ustanovení je záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS, dostupný jako další zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu z www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud též poznamenává, že s přihlédnutím k charakteru napadeného usnesení netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Přestože není pochyb o tom, že poplatková povinnost stěžovateli obecně vzniká již podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o soudních poplatcích“], z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je patrné, že *v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení, ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy* (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77). Závěry právě uvedené je nutno aplikovat rovněž na daný případ. S přihlédnutím k povaze napadeného usnesení by totiž bylo neúčelné trvat na splnění poplatkové povinnosti, jelikož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě poplatkové povinnosti ze strany stěžovatele.

Z obsahu soudního spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že kasační stížností napadené usnesení krajského soudu ze dne 10. 1. 2013 bylo doručeno žalovanému dne 21. 1. 2013 a zástupci stěžovatele dne 18. 1. 2013. Nabylo tak právní moci dne 21. 1. 2013, což ostatně na originálu napadeného usnesení krajský soud vyznačil. Dne 18. 1. 2013 byl přitom krajskému soudu osobně doručen přípis s vylepenými kolkovými známkami v hodnotě 3 000 Kč, kterými byl zaplacen soudní poplatek za řízení před krajským soudem vedeným pod sp. zn. 22 Af 135/2012. Téhož dne byla krajskému soudu dodána do datové schránky též stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků.

Na základě výše uvedeného je třeba přisvědčit stěžovateli tvzení, že dne 18. 1. 2013 zaplatil soudní poplatek a tentýž den zároveň požádal o osvobození od soudního poplatku.

pokračování

Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost za toto řízení již podáním žaloby. Pokud nebyl soudní poplatek splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí, čímž jej upozorní, aby tuto svou povinnost dodatečně splnil. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o čemž účastníka ve výzvě poučuje. Zákon o soudních poplatcích v § 9 odst. 7 však dává účastníkovi možnost zvrátit zastavení řízení ve věcech správního řízení pro nezaplacení soudního poplatku tím, že soudní poplatek zaplatí dříve, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci.

Jak vyplývá z výše uvedeného, stěžovatel soudní poplatek zaplatil dříve, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci. Vedle toho ještě před nabytím právní moci tohoto usnesení požádal o osvobození od soudních poplatků, judikatura zdejšího soudu přitom dovodila, že ust. § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích se aplikuje i tehdy, kdy účastník poplatek nezaplatí, ale podá žádost o osvobození od soudních poplatků (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 31/2008 - 41, a ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, publikovaný pod č. 2410/2011 Sb. NSS).

Za této situace je zřejmé, že krajský soud měl postupovat dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a zrušit své usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Krajský soud před tímto postupem upřednostnil vyhovění výzvě zdejšího soudu k předložení soudního spisu pro rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tak ze shora uvedených důvodů sám zrušil napadené usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že zákon o soudních poplatcích v § 9 odst. 7 sice stanoví, že *usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal*, avšak toto ustanovení je v případech, kdy se jedná o usnesení krajských soudů, třeba vykládat tak, že i Nejvyšší správní soud má pravomoc rušit nezákonné usnesení krajských soudů o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. K tomuto závěru již Nejvyšší správní soud dospěl dříve ve své judikatuře a v posuzované věci neshledal žádný důvod se od něj odchýlit.

Poukázat lze např. na rozsudek ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 31/2008 - 41, v němž Nejvyšší správní soud v bodech 33, 34 a 35 rozsudku mimo jiné vyslovil, že *„zvážil, zda má vůbec pravomoc usnesení krajského soudu za dané situace zrušit, neboť § 9 odst. 7 věta první zákona o soudních poplatcích hovoří o tom, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal. Kladnou odpověď na tuto otázku pravomoci lze podložit jednak konstantní judikaturou zdejšího soudu, jednak též ústavně konformním výkladem cit. § 9 odst. 7 věty první.“*

Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře usnesení krajských soudů, kterými bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudních poplatků, za podmínky § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, ruší, pokud své rozhodnutí v souladu se zákonem nezrušil již sám krajský soud. Takto to učinil např. nedávnými rozsudky ze dne 17. 7. 2008, č. j. 9 Afs 53/2008 - 37, a

č. j. 9 Afs 54/2008 - 37, které v obou případech odůvodnil tak, že „[p]okud by v posuzovaném případě Nejvyšší správní soud ponechal v platnosti přezkoumávané usnesení krajského soudu o zastavení řízení, dopustil by se v intencích shora nastíněných ústavněprávních hledisek chybné interpretace dotčeného ustanovení zákona o soudních poplatcích“ (NSS zde odkazuje na judikaturu Ústavního soudu zakazující přepjatý formalismus). Stejným způsobem rozhodl zdejší soud rozsudky č. j. 5 Afs 112/2006 - 41 ze dne 29. 3. 2007 a č. j. 5 Afs 70/2006 - 70 ze dne 30. 11. 2006 (zde se v obou případech odvolal na zásadu procesní ekonomie) nebo č. j. 8 Afs 102/2006 - 43 ze dne 9. 10. 2007 (zde svůj postup nijak blíže neodůvodnil). Nejvyšší správní soud nemá důvodu se od své ustálené judikatury jakkoliv odchýlit. Jak již uvedl v cit. rozsudcích č. j. 9 Afs 53/2008 - 37 a č. j. 9 Afs 54/2008 - 37, doslovný výklad § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích by byl ústavně nepřijatelným výkladem, který judikatura Ústavního soudu odsuzuje jako přepjatý formalismus.

Ustanovení § 9 odst. 7 věta první zákona o soudních poplatcích, podle níž usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, musí být proto vykládáno extenzivně, a to tak, že pokud takové usnesení krajský soud v rozporu se zákonem nezruší, zruší takové usnesení krajského soudu na základě podané kasační stížnosti Nejvyšší správní soud.“

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení za kasační stížnost rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu